

Evanjeliu na nedeľu 6. týždňa v Cezročnom období (cyklus A): plnosť Zákona

Komentár evanjelia na nedeľu 6. týždňa v Cezročnom období (cyklus A). „Nechaj svoj dar tam pred oltárom a choď sa najprv zmieriť so svojím bratom; až potom príd' a obetuj svoj dar.“ Boh na nás čaká na každej Omši. Poďakujme sa mu za jeho volanie tým, že budeme šíriť pokoj a radosť okolo seba.

Evanjeliu (Mt 5, 17-37)

Ježiš povedal svojim učeníkom:

„Nemyslite si, že som prišiel zrušiť Zákon alebo Prorokov; neprišiel som ich zrušiť, ale naplniť. Veru, hovorím vám: Kým sa nepominie nebo a zem, nepominie sa ani jediné písmeno, ani jediná čiarka zo Zákona, kým sa všetko nesplní. Kto by teda zrušil jediné z týchto prikázaní, čo aj najmenšie, a tak by učil ľudí, bude v nebeskom kráľovstve najmenší. Ale kto ich zachová a tak bude aj učiť, ten bude v nebeskom kráľovstve veľký.

Preto vám hovorím: Ak vaša spravodlivosť nebude väčšia ako spravodlivosť zákonníkov a farizejov, nevojdete do nebeského kráľovstva.

Počuli ste, že otcom bolo povedané: ‚Nezabiješ!‘ Kto by teda zabil, pôjde pred súd. No ja vám hovorím: Pred súd pôjde každý, kto sa na svojho brata hnevá. Kto svojmu bratovi povie: ‚Hlupák,‘ pôjde pred veľradu. A kto mu povie: ‚Ty

bohapustý blázon,‘ pôjde do pekelného ohňa. Keď teda prinášaš dar na oltár a tam si spomenieš, že tvoj brat má niečo proti tebe, nechaj svoj dar tam pred oltárom a choď sa najprv zmieriť so svojím bratom; až potom príď a obetuj svoj dar. Pokonaj sa včas so svojím protivníkom, kým si s ním na ceste, aby ťa protivník nevydal sudcovi a sudca strážnikovi a aby ťa neuvrhli do väzenia. Veru, hovorím ti: Nevyjdeš odtiaľ, kým nezaplatíš do ostatného haliera.

Počuli ste, že bolo povedané: ‚Nescudzoložíš!‘ No ja vám hovorím: Každý, kto na ženu hľadá žiadostivo, už s ňou scudzoložil vo svojom srdci. Ak ťa zvádza na hriech tvoje pravé oko, vylúp ho a odhoď od seba, lebo je pre teba lepšie, ak zahynie jeden z tvojich údov, ako keby sa malo celé tvoje telo dostať do pekla. A ak ťa zvádza na hriech tvoja pravá ruka, odtni ju a odhoď od seba, lebo je pre teba lepšie, ak zahynie

jeden z tvojich údov, ako keby malo ísť celé tvoje telo do pekla.

Ďalej bolo povedané: „Kto prepustí svoju manželku, nech jej dá priepustný list!“ No ja vám hovorím: Každý, kto prepustí svoju manželku, okrem prípadu smilstva, vystavuje ju cudzoložstvu; a kto si vezme prepustenú ženu, cudzoloží.

A zasa ste počuli, že otcom bolo povedané: „Nebudeš krivo prisahať, ale splníš, čo si Pánovi prisahal!“ No ja vám hovorím: Vôbec neprisahajte – ani na nebo, lebo ono je Božím trónom, ani na zem, lebo ona je podnožkou jeho nôh, ani na Jeruzalem, pretože je mestom veľkého Kráľa, ani na svoju hlavu neprisahaj, lebo ani jediný vlas nemôžeš urobiť bielym alebo čiernym. Ale vaša reč nech je „áno – áno“, „nie – nie“. Čo je navyše, pochádza od Zlého.“

Komentár

V evanjeliu podľa svätého Matúša je päť veľkých Ježišových rečí, ktoré sú prekladané rozpráváním o udalostiach a zázrakoch. Úryvok z tejto nedele je súčasťou prvej z týchto rečí, Kázania na vrchu, a pozostáva z fragmentu takzvaných „antitéz“.

Atraktívna novinka, ktorú hlása Majster, nespadá do ľahkej kliše o porušení ustanoveného pravidla alebo jeho zrušení: „Neprišiel som zrušiť Zákon a Prorokov, ale naplniť ich“. Aby sme boli občanmi Kráľovstva nebeského, Ježiš navrhuje to, čo vždy, ale novým, plným a dokonalým spôsobom: tak, ako to sám stelesňuje. A zákon lásky, ktorý Ježiš zavádza, vyžaduje plnosť aj v najmenších veciach.

V prejave sa niekoľkokrát objavuje zvláštny výraz na označenie

Mojžišovho zákona: „Počuli ste, že bolo povedané“. Táto formula na jednej strane odkazuje na ústnu tradíciu v Izraeli („počuli ste“), prostredníctvom ktorej učitelia vysvetľovali, ako žiť spravodlivo, to znamená podľa Božej vôle vyjadrenej v zákone. Na druhej strane, výraz „bolo povedané“ je semitský spôsob, ako sa z úcty vyhýbať používaniu Božieho mena: to znamená, že to bol Boh, kto to povedal, a od Neho pochádza Mojžišov zákon. Ježiš sa stavia nad Mojžiša a disponuje rovnakou zákonodarnou autoritou ako Boh: „ale ja vám hovorím“.

Aby potvrdil hodnotu ľudského života, Zákon hovoril „nezabiješ“ (Ex 20, 13; Dt 5, 17), lebo budeš odsúdený na súd (porov. Lv 24, 17). Ježiš uistuje, že už hnev voči druhému a urážka nás robia hodnými trestu; a preklínanie druhého si zaslúži dokonca peklo. Dôstojnosť človeka je taká veľká, že skôr ako prinášať Bohu

obety, treba vyriešiť aj najmenšiu urážku voči druhému.

V súvislosti s prikázaním o cudzoložstve (porov. Ex 20, 14; Dt 5, 18) Ježiš znova zdôrazňuje z iného hľadiska úctu voči druhým, ktorá je základom Zákona. Ak cudzoložstvo spočíva v tom, že si človek pre osobné uspokojenie prisvojí manžela alebo manželku iného človeka, nemal by to robiť ani vo svojom vnútri, kde sa dopúšťa toho istého hriechu, hoci to nerobí navonok: „cudzoložil vo svojom srdci“ (v. 28).

„Ak tá zvädza na hriech tvoje pravé oko...“ (v. 29). Prostredníctvom prehnaných vyjadrení, ktoré sú v semitskej rétorike veľmi bežné, Ježiš objasňuje, že je lepšie stratiť časť seba samého, ako zhrešiť a zaslúžiť si celé peklo. Doslovne „zvädzať“, „pohoršovať“ neznamená tolko narúšať dobrú slušnosť niekoho, ako skôr účinne ho podnecovať k zlému

konaniu. Ak niečo v človeku odporuje zákonu lásky a úcty k druhému, musí to byť odstránené, dokonca aj to najcennejšie, ako naznačuje výraz „pravé oko“ alebo „pravá ruka“.

V starovekom zvyku zavrhnutia mojžišovská legislatíva zaviedla povinnosť prepustenia: to znamená list podpísaný manželom, ktorý umožňoval žene, aby ju prijal iný muž. Aby však zdôraznil veľkosť a dôstojnosť manželského zväzku so ženou, Ježiš všetky rozluky vyhlásil za neplatné, pretože naďalej vystavovali ženu a toho, kto ju prijal, cudzoložstvu. A za to bol vinný ten, kto ženu zapudil. Nie je ľahké interpretovať výnimku z tejto viny, ktorú spomína Ježiš: „v prípade smilstva (*porneia*)“ (v. 32). Môže sa to týkať odmietnutia ženy, s ktorou má niekto nelegitímny vzťah.

Ježiš tiež učí o Mojžišovom zákone o prísahách (porov. Lv 19, 12; Nm 30, 3; Dt 23, 22), ktorý sa snaží zabrániť klamstvu a podvodu. Tieto sa ľahšie vyskytovali, ak sa pri nich odvolávali na Boha alebo na niečo veľmi cenné; preto boli závažnejšie. Ježiš rieši všetky prípady a veľkolepé prísahy tým, že vyžaduje jednoduchosť a čestnosť: „Nech vaše slovo je ,áno, áno“; ,nie, nie“. Ostatné „pochádza od zlého“ (v. 37), možno preto, že potreba viac zdôrazňovať dané slovo je začiatkom podozrenia.

Pablo M. Edo

pdf | document generated
automatically from <https://opusdei.org/sk-sk/gospel/evanjelium-na-nedelu-6-tyzdna-v-cezrocnom-obdobi-cyklus-a-plnost-zakona/> (14.02.2026)